Porter's Diamond Model

แต่เดิมมีความเชื่อกันว่า การที่กลุ่มอุตสาหกรรมหรือประเทศหนึ่งๆจะมีความสามารถในการแข่งขันกับอุตสาหกรรมอื่นหรือกับชาติอื่นนั้นขึ้นอยู่กับทรัพยากร(พื้นที่ ที่ตั้ง ทรัพยากรธรรมชาติในรูปแร่ธาตุ น้ำมัน แรงงาน ขนาดของประชากร) แต่จากการศึกษาตัวอย่างจาก10 ประเทศที่พัฒนาแล้ว ศาสตราจารย์พอตเตอร์ได้อธิบายความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ประกอบกันเข้าเป็นคลัสเตอร์(cluster) หรือประเทศได้ว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหกด้าน ที่รู้จักกันในนามของแบบจำลองDiamondดังนี้

องค์ประกอบที่หนึ่ง: สถานะด้านปัจจัยการผลิต(factor conditions) โดยปัจจัยการผลิตในที่นี้หมายถึง แรงงานที่มีฝีมือ โครงสร้างพื้นฐาน กลุ่มอุตสาหกรรมใดหรือประเทศใดที่มีปัจจัยการผลิตนี้ในปริมาณที่มากพอก็จะเอื้ออำนวยให้กลุ่มอุตสาหกรรมนั้นหรือประเทศนั้นมีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันในประเทศอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ไทยเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอาเซียน เพราะประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานในรูปทรัพยากรธรรมชาติเช่นชายฝั่งทะเลที่สวยงาม มีบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ใส่ใจ นอบน้อม สุภาพโดยนิสัยประจำชาติ

องค์ประกอบที่สอง: สถานะด้านอุปสงค์ความต้องการในตัวสินค้า(demand conditions) หากในอุตสาหกรรมมีผู้บริโภคที่ชาญฉลาดรู้เท่าทัน (sophisticated) และเรียกร้องหาแต่สินค้าที่มีคุณภาพ ก็จะช่วยเพิ่มแรงกดดันให้กลุ่มอุตสาหกรรมนั้นต้องปรับปรุง คิดค้นนวัตกรรม ไม่หยุดคิดที่จะผลิตสินค้าที่มีคุณภาพออกมาสนองความต้องการของผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น
ในอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ในประเทศไทยค่อนข้างนำหน้ากว่าชาติอื่นในอาเซียน เพราะคนไทยต้องการรถยนต์ที่ตอบสนองความต้องการของตนได้ครบถ้วน เพราะในสายตาคนไทย รักและบูชารถยนต์ ไม่แพ้ทรัพย์สินมีค่าอื่นๆ

องค์ประกอบที่สาม: อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง(related and supporting industries) หมายถึงการมีธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวเนื่องและสนับสนุนกันทำให้อุตสาหกรรมหรือคลัสเตอร์ทางธุรกิจมีความเข้มแข็ง ตัวอย่างเช่นในด้านการท่องเที่ยวเรามีองค์กรของรัฐสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว มีเอกชนซึ่งเข้ามาลงทุนทำร้านอาหาร โรงแรม สปา เสริมความงาม ฯลฯช่วยผลักดันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยอยู่ในแนวหน้าของอาเซียน ในอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ เรามีผู้ประกอบการหลายรายซึ่งเข้ามาทำธุรกิจผลิตชิ้นส่วน อะไหล่ อุปกรณ์ตกแต่งรถยนต์ เหล่านี้ล้วนเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ของไทย

องค์ประกอบที่สี่: โครงสร้าง กลยุทธ์ ตลอดจนคู่แข่งขัน (firm strategy , structure , and rivalry) นโยบายของธุรกิจที่ไม่หยุดคิดที่จะพัฒนา ผลักดันให้เกิดนวัตกรรมเพื่อคิดค้นหาสินค้าที่มีคุณภาพสูง ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงและแข่งขันสู่ความเป็นเลิศในธุรกิจ โดยการลงทุนในเทคโนโลยีที่ล้ำหน้า ก็จะเป็นแรงกดดันให้ธุรกิจในอุตสาหกรรมมุ่งมั่นที่จะเอาชนะคู่แข่งขัน

องค์ประกอบที่ห้า: ภาครัฐ(government) โดยนโยบายของภาครัฐจะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะมีส่วนในการผลักดันให้อุตสาหกรรมหรือคลัสเตอร์ทางธุรกิจหนึ่งๆมีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจเป็นในรูปการออกกฎหมาย การให้ความสนับสนุนแหล่งเงินกู้ยืมในอัตราต่ำ การกำหนดนโยบายภาษี ที่เป็นประโยชน์กับอุตสาหกรรม

องค์ประกอบที่หก: โอกาส(chance) เป็นปัจจัยที่องค์กรธุรกิจหรือภาครัฐไม่สามารถควบคุมได้ โดยการอุบัติขึ้นของเหตุการณ์บางอย่างอาจมีผลในทางบวกหรือลบกับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

Contribution this issue: ดร . ดนัย ปัตตพงศ์*

* ผู้แต่ง/เจ้าของ Statistics Talks(70+ issues) เอกสารวิชาการด้านการวิจัยและสถิติประยุกต์ที่นำเสนอเครื่องมือทางสถิติเพื่อการวิจัยในระดับปริญญาโท เอก ตลอดจนตัวอย่างของการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
* ผู้พัฒนา FINALYSIS... a dedicated software สำหรับให้บริการนักธุรกิจที่ต้องการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์(บ้านจัดสรร/จัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม/อาคารชุด/อาคารสำนักงานให้เช่า) โรงแรม โรงพยาบาลเอกชน ห้างสรรพสินค้า โรงงานน้ำตาล โรงงานกระดาษ โรงไฟฟ้าชีวมวล ฯลฯได้เห็นตัวเลขก่อนโครงการเกิดหลีกเลี่ยงความผิดพลาดเป็นร้อยเป็นพันล้านหากเกิดการลงทุนจริง (กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)
* ผู้แต่งหนังสือ" การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินและการจัดวงเงินเครดิตของโครงการลงทุน " ประกอบด้วยตัวอย่างของธุรกิจจริงที่ไม่เปิดเผยชื่อนับ 100 บริษัท ครอบคลุมอุตสาหกรรม 24 อุตสาหกรรม
* Co-developer ซอฟแวร์ en◉gex◉cel® สำหรับใช้ทดสอบ/เรียนรู้ศัพท์ (ประกอบด้วยแบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 90 บทครอบคลุมศัพท์ระดับ SAT/IELTS/TOEFL กว่า 12,000 คำ) และไวยากรณ์อังกฤษ (ประกอบด้วยแบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 160 บทหรือกว่า 10,000 ข้อครอบคลุมเนื้อหาระดับอุดมศึกษาและTOEFL) มาพร้อมกับไฟล์เสียง/ไฟล์ข้อมูล/ฯลฯ อีกมาก (กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)

email : dpattaphongse@gmail.com